

För livets skull

NUMMER 2 SOMMAREN 2016

En tidning från Svenska kyrkan i Skara

GUIDE TILL SOMMARENS
ÖPPNA KYRKOR

MUSIK I SOMMAR

PILGRIMSVANDRING

Att ge av sin tid

Svenska kyrkan
SKARA

För livets skull

är församlingstidning för Svenska kyrkan i Skara. Den delas ut till alla hushåll i Skara, Ardala, Axvalls, Varnhems och Eggby-Öglunda församlingar fyra gånger per år.

Redaktion i detta nummer:

Anna Theander, Sören Eklund, Magnus Gunnarsson, Helena Långström Schön, Markus Hagberg, Per Larsson, Judith Fagrell, Marina Larsson, Britt Aldén, Ingela Tidqvist Karlén, Åsa Wikman.

På omslaget:

Hamed Fadaei, en av många ideellt engagerade i församlingarna i Skara pastorat.

Foto: Anna Theander

Redaktör & grafisk form:

Anna Theander
anna.theander@svenskakyrkan.se

Ansvarig utgivare:

Carl Sjögren
carl.sjogren@svenskakyrkan.se

Tryck:

LH-Tryck, Ulricehamn 2016

Det vi gör i livet ekar in i evigheten

I den storslagna filmen *Gladiator* heter huvudpersonen Maximus och spelas av Russell Crowe. I en scen när general Maximus samlar sina romerska trupper för att dra ut i en strid har han ett pep-talk där han på sin häst ropar ut följande tänkvärda ord: "What we do in life echoes in eternity" (Det vi gör i livet ekar in i evigheten).

Det är en formulering som är värd att beakta. Även om Maximus inte uttrycker de orden utifrån en kristen världsbild och förståelse av evigheten, ligger det ändå väldigt mycket i det han säger – det finns en koppling mellan livet här och nu och evigheten.

I ett större och samtidigt förenklat perspektiv kan vi se på våra liv i två faser, i termer av en punkt och en linje. Vårt nuvarande liv här på jorden är punkten. Det börjar. Det slutar. Det är kort. Men från punkten är det en linje som utgår och som fortsätter i all oändlighet. Den linjen är evigheten som Guds folk kommer tillbringa på den nya jorden, den nya skapelsen.

Just nu lever vi i punkten. Men vad är det som vi lever för? Lever vi för punkten, eller både punkten och linjen? Den människa som enbart lever för punkten, den personen lever för skatter här på jorden – skatter som i mångt och mycket slutligen hamnar på soptippen. Men personen som lever för linjen lever också för skatterna i himlen som aldrig kommer att tyna bort.

Punkten är inte oviktig, inte alls. Det som dock lätt kan ske är att vi helt glömmer bort linjen i våra fulltecknade liv som rusar på. Låt dig därför i sommartid påminnas av orden från Maximus: "What we do in life echoes in eternity."

REINE TOTH, PRÄST I AXVALLS FÖRSAMLING

En del kallar dem ideella medarbetare. Andra pratar om dem som volontärer eller frivilliga. Men det betyder samma sak: människor som ger av sin tid. För att finnas till hands för någon annan, hjälpa till där det behövs, göra det som man är bra på. I den här tidningen får du möta några av dessa människor som på olika sätt bidrar med tid och kunskap i kyrkans verksamhet.

Ida och Malin leder söndagsskolan

Barnens tankar om bibeltexterna ger nya infallsvinklar. Det menar Ida och Malin som leder söndagsskola och hjälper till i andra barngrupper i Ardala församling.

TEXT OCH FOTO: MONICA SPOLÉN

Jag har stämt träff med Ida och Malin, två av församlingens ungdomar. De går före och när jag kommer hittar jag dem i soffan i Krubban. Krubban det är vårt andaktsrum i S:ta Annagården. I Krubban står en gammal ljusbrun hörnsoffa. I den soffan har de upplevt många goda stunder. Där har det skrattats, gråtits och samtalats. Nu har Ida och Malin hunnit bli 14 år och ska i maj konfirmeras. De är döpta i församlingen och har sedan funnits med i församlingens barn- och ungdomsverksamhet med start i barntimmar, sedan miniorer och senast Efter plugget, som är Ardala församlings juniorgrupp. Sedan några år finns de också med som ideella ledare. Så här berättar de om sina uppgifter i församlingen:

- Vi leder söndagsskola och finns med på övernattningar med miniorer och Efter plugget i S:ta Annagården. Vi gillar barn och har också själva kul när vi är med.

Vi gillar barn och har också själva kul när vi är med.

Ida Pihlblad och Malin Larsson tycker att det ideella arbetet i kyrkan ger mycket tillbaka.

Malin berättar att när hon ska berätta en bibeltext på söndagsskolan läser hon den och funderar över vad den betydde då det hände och vad den kan betyda både för henne själv nu och för barnen i söndagsskolan.

- Barnens tankar gör att jag får en ny infallsvinkel.

Så hon lär sig själv något och får också dela med sig. De

talar också om kyrkoårets helger och högtider som de får vara en del av.

- Vi vill som unga ledare visa de yngre barnen att det är kul i kyrkan och att här kan man hänga även när man slutat på miniorer och Efter plugget, menar Ida.

Att vara i kyrkan ger dem också inspiration till att själva läsa bibeln hemma, något som de tycker är spännande och avslappnande. Just nu ser de fram emot sommarens Taizéresa, som konfirmander och ungdomsgrupp kommer att göra. De tror att resan kommer att betyda mycket för dem, både nu och för framtiden.

Det är roligt att vara med barnen, att ha uppgifter och bli uppskattad.

Elsa lagar mat och leder miniorer

Laga mat till församlingens luncher, ta hand om miniorerna, vara kyrkvärd vid gudstjänsten hemma i Skallmeja eller diskutera stort och smått i församlingsrådet – för Elsa Hovmark Svensson är inget främmande.

- Det känns meningsfullt och roligt att vara med och hjälpa till, säger hon.

Elsa var kyrkvärd och med i kyrkorådet när det för ett antal år sedan behövdes lite hjälp i miniorgruppen. Hon var inte sen att anmäla sitt intresse och där har hon blivit kvar.

- Det är roligt att vara med barnen, att ha uppgifter och få uppskattning för det man gör, säger hon.

En tisdag i månaden ordnas det med kvällsmat i församlingen. Många familjer passar på att stanna kvar och äta när de ändå hämtar sina barn – och Elsa rycker in i köket.

- Jag är ju ändå där med miniorerna så då stannar jag kvar, säger Elsa som också brukar hjälpa till med församlingens vår- och julluncher.

Att ”binda upp sig” vecka efter vecka tycks inte bekomma henne.

- Nej, jag är ju pensionär numera och då tycker jag att det är bra att ha lite rutiner som styr upp i vardagen.

ANNA THEANDER

Kerstin stöttar kvinnor från andra länder

Varje fredag åker Kerstin Zafaradl till Stora Ekeberg. Hon lyssnar, stöttar, läser och dricker kaffe med kvinnor från andra kulturer.

Det var i början av året som Kerstin hörde talas om mötesplatsen för kvinnor på Stora Ekeberg på fredagarna.

- Jag tänkte att eftersom jag kan tala farsi kanske jag kunde vara till lite nytta, berättar hon.

En del av kvinnorna kommer ifrån, eller har bott i, Iran där farsi – eller persiska – talas. Kerstin som sedan 40 år är gift med Muhammad från Iran har lärt sig språket och tillbringade också ett år i hans hemland som nygift.

- På fredagsträffarna pratar vi och dricker kaffe eller te. Vi brukar också läsa för kvinnorna där på svenska. Och även om jag inte pratar helt felfri farsi är det ju väldigt roligt att kunna förklara vad våra svenska ord betyder på deras eget språk, säger hon.

Med sorg i hjärtat ser hon hur fördomar präglar samhället, hur människor har uppfattningar om flyktingsituationen som inte stämmer.

- Varje människa på Stora Ekeberg har sin egen historia, sitt levnadsöde. Ofta är det berättelser som vi inte ens kan föreställa oss.

ANNA THEANDER

Varje människa på Stora Ekeberg har sin egen historia, sitt levnadsöde.

Hamed leder bibelstudier bland landsmän

Hamed Fadaei kom till Sverige från Iran för tre år sedan och blev nyfiken på kristen tro.

Idag leder han bibelstudier bland flyktingarna på Stora Ekeberg.

- Jag vet vilken situation de befinner sig i. Jag har gått igenom samma sak, säger han.

Hamed bor med sin fru och deras nyfödde son i Skara. Förra året fick han uppehållstillstånd i Sverige och innan dess tillbringade han själv nio månader på Stora Ekeberg. Nu åker han dit varje måndag och tisdag för att finnas till hands för andra.

- Det började med att jag pratade med dem om min kristna

tro och om Jesus. Många visste ingenting om det men blev nyfikna. Så det ledde så småningom till att jag började ha bibelstudier med dem.

På måndagar finns han till hands på Stora Ekeberg som översättare. Då samlas en grupp och talar om dopet och Hamed översätter från svenska till sitt språk farsi. Och på tisdagar är det alltså han själv som håller i studierna.

Att komma till Sverige och ha massor av frågor och funderingar vet Hamed allt om.

- När jag kom hit trodde jag inte på något alls. Men jag hörde ju själv till dem som ville veta mer om kristendomen. Och jag vet också hur kyrkan och tron på Jesus har hjälpt mig. Det vill jag förmedla till andra.

ANNA THEANDER

Jag vet hur kyrkan och tron på Jesus har hjälpt mig. Det vill jag förmedla till andra.

Att engagera sig är självklart för Dagmar

Laga kläder och skjutsa till BB, läsa texter i kyrkan och åka pulka - Dagmar Grahn är inte främmande för att rycka in där det behövs.

- Det ger mig så mycket tillbaka, sådant jag aldrig skulle fått annars, säger hon.

Hur kommer det sig att du är ideellt engagerad?

- Jag växte upp på en bondgård med mina föräldrar och många syskon. På landet är det naturligt att man hjälps åt. Min mamma ville bli präst, men det var inte möjligt då. I stället fann hon livsmening i att hjälpa grannar och vänner. Vi barn fick ofta gå med mat till någon som var sjuk, eller springa ärenden åt dem som inte var så rörliga. Vi var hela familjen involverade i att bry oss om andra.

- Vi barn gick i söndagsskolan och redan när jag var tretton år blev jag sekreterare i den lilla juniorföreningen som också fanns där. Sedan har det varit naturligt för mig att engagera mig i både föreningslivet och kyrkan. När jag ger så får jag och skulle inte klara mig utan det. Det ger mig så mycket glädje, livsmening och kraft!

Vad gör du som ideell i kyrkan?

- Min största uppgift har jag som volontär på Diakonihuset Planeten. Fram till årsmötet nu i vår så var jag även ordförande i Föreningen Planeten. På Planeten finns jag till för gästerna. Vi ser till att det finns kaffe, bröd och pålägg, men det mesta jag gör är kontaktskapande. Jag pratar med gäster, ibland hjälper jag någon att laga kläder, vi har en symaskin så att gästerna kan träna på att sy själva. Via Planeten har jag gjort många saker och träffat människor som jag aldrig skulle ha träffat annars. På sommaren har vi cykelkurser för kvinnor, ibland går vi promenader och tränar trafikvett, jag har smakat massor av god mat från flera av världens hörn och jag får många nya vänner som

berikar mitt liv. Genom Planeten har jag fått uppdrag som att skjutsa till eller hämta från BB, åka pulka och göra matsäck med barn som annars inte får möjlighet till det, åka på utflykter i närområdet, gå hem med mat till människor som har det svårt, läsa läxor med vuxna som kämpar med språket, gå på orienteringsträning med barn, ordna en uppblåsbar pool i trädgården och vara barnvakt till fyra barn på en gång. Det finns så många saker som jag inte tycker är svårt som andra kan få hjälp av. I stället så får jag tillbaka nya vänner, kunskap om andra kulturer, en tacksamhet över att mitt liv har varit ganska skyddat, jag får umgås med andras barn på ett sätt som ger mig mycket, jag får insyn i grupper och kretsar som jag aldrig hade mött annars. Det är härligt att kunna vara till nytta och känna att jag har en plats.

- Jag läser också bibeltexter i gudstjänsten ett par gånger per termin. Ibland får jag också andra uppdrag, i höstas var jag med i diakonirevyn som spelades under diakonins månad.

ÅSA WIKMAN

När jag ger så får jag och skulle inte klara mig utan det. Det ger mig så mycket glädje, livsmening och kraft!

Rudi är värd i Skara domkyrka

*Jag är här för
att jag vill och
för att jag kan.
Det man kan,
det trivs man
med.*

Spröda toner letar sig upp mot domkyrkans valv. I koret står Rudi Jérôme och spelar psalmer på sin nyckelharpa.

- Jag trivs här i katedralen och går hit när jag har tid, säger han.

Ibland hittar man honom vid bokbordet, andra gånger i samspråk med någon besökare. Rudi berättar gärna om kyrkan. Och han har hunnit lära sig en hel del om den tusenåriga helgedomen.

- När jag gick i pension började jag gå till biblioteket och läsa om domkyrkan. Jag ville lära mig mer. Och domkyrkan för mig är två saker. Dels själva byggnaden men också församlingen, de människor som kommer hit.

Han lärde sig allt mer, började skriva ihop material som andra kunde ha glädje av. Hit går han ofta – men något särskilt schema följer han inte.

- Jag är här för att jag vill och för att jag kan. Det man kan, det trivs man med.

Rudi kan numera en hel del om kyrkan, men säger att han lär sig hela tiden – något nytt varje dag.

- Jag lyssnar gärna på andra som berättar, tar del av deras kunskap och är glad att få dela den vidare.

Ibland får nyckelharpan följa med. På söndagseftermiddagar händer det att Rudi går till kyrkan för att spela.

- Det är ju så fin akustik här. Fem sekunders efterklang ungefär, det hittar man inte på så många ställen. Så jag övar gärna i kyrkan. Och vill någon slå sig ner och lyssna får de göra det.

ANNA THEANDER

Simon Nygren, Alina Wählberg och Edward Amoev tycker att det är kul att sjunga och att vara en del av en helhet.

Simon, Alina och Edward sjunger i ungdomskören

- Det är kul! Gemenskap!
- Många stämmor blir fint tillsammans.
- Man lär sig sjunga. Lär sig sin röst.

Jag har fått låna Alina Wählberg, Simon Nygren och Edward Amoev från repetitionen med ungdomskören i Skara domkyrkoförsamling. Spontant är detta vad de tycker om att sjunga i ungdomskören.

Varje vecka under höst- och vårtermin dyker de upp i Mariasalen i Kyrkans Hus. Alina kommer gärna direkt från skolan och mellanlandar i Nikolaigården tillsammans med några andra i kören. De fikar, slappar och taggar inför övningen.

Det roliga och fina med att vara ideell är att det är frivilligt. Alla tre gillar att få komma utan tvång, att öva och öva för

att sedan sjunga i domkyrkans gudstjänster, eller vid konsert. Alldeles efter påsk var många ur ungdomskören med på församlingens ideella fest. Ungefär 130 ideella samlades till god mat och underhållning på Fokus i Skara.

- Många kände man ju igen från kyrkan, men jag trodde inte att det var så många äldre också.

När det sedan var dags för kvällens happening, Linedance, deltog både yngre och äldre sida vid sida.

Vad är då det bästa med att vara ideell och frivillig i ungdomskören?

- Alla trivs för man är där av samma anledning, flera gör musik till en enhet.

- Att få åka på UKF (*Ungdomskörfestival i Växjö 6-8 maj*) blir som lite belöning.

- Det är coolt att vara en del av en helhet och du väljer att vara det.

Det är coolt att vara en del av en helhet.

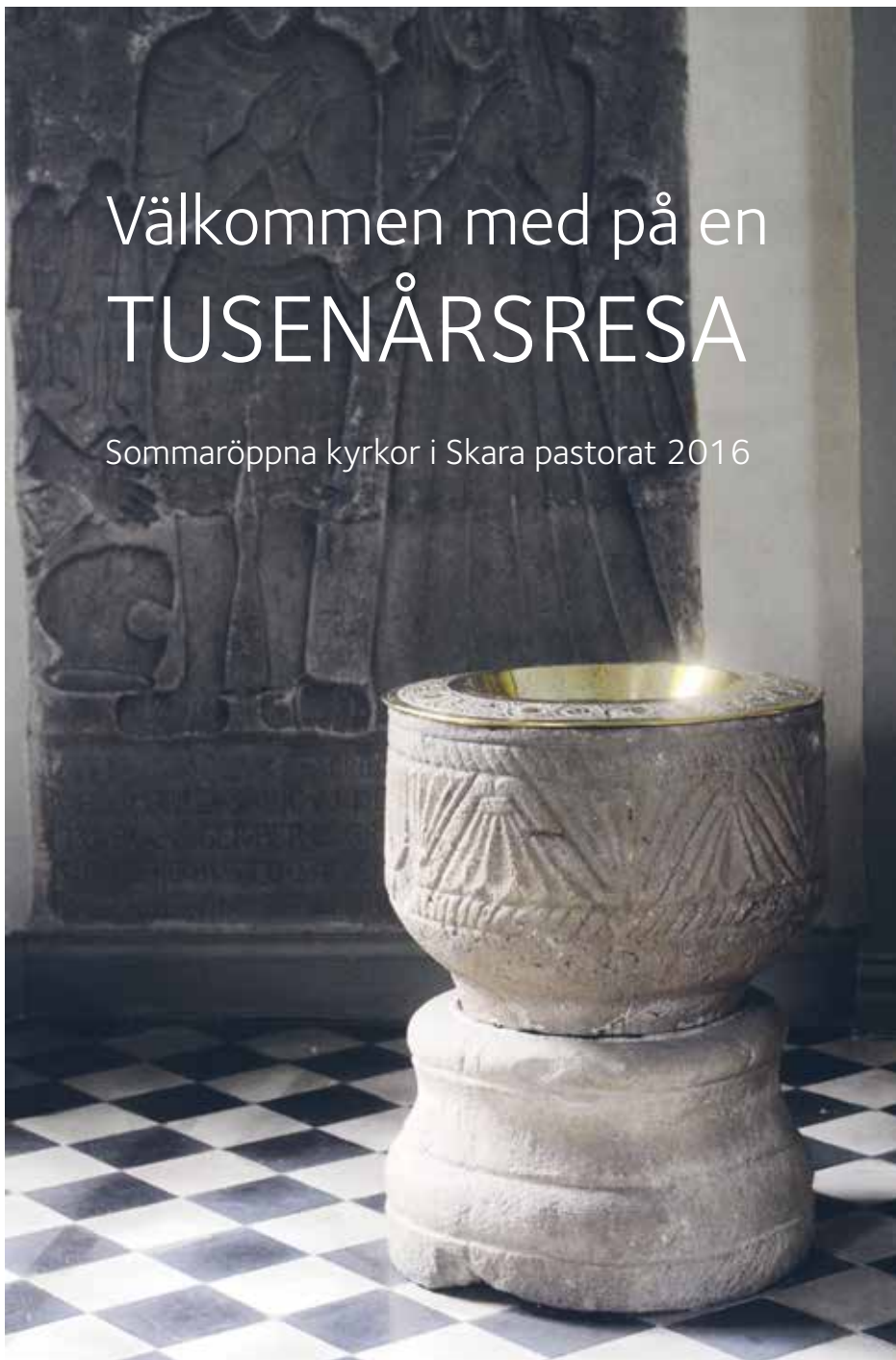
PER LARSSON

Riv ur och spara - din guide till sommarens öppna kyrkor!

Välkommen med på en
TUSENÅRSRESA

Sommaröppna kyrkor i Skara pastorat 2016

Bjärklunda kyrka

Öppen dagligen
27 JUNI-7 AUGUSTI
9.00-18.00.

1781 fick de båda socknarna Bjärka och Härlunda en ny och gemensam kyrka, som fick namnet Bjärklunda kyrka. De båda gamla kyrkorna revs och materialet användes till kyrkbygget. 1859 fick kyrkan sin sakristia och tre år senare sitt torn. Till kyrkans 100-årsjubileum anskaffades en altarpuppats från ett gjuteri i München, en så kallad kalvariegrupp. Båda de tidigare kyrkornas altartavlor finns i kyrkan, liksom dopfontarna - Härlundas dopfont står i koret och Bjärka kyrkas dopfont i vapenhuset.

Eggby kyrka

Öppen dagligen
1 MAJ-31 AUGUSTI
10.00-18.00.

Vid 1700-talets mitt byggdes Eggby kyrka. Tornet är dock från medeltiden och fick vara kvar när den tidigare kyrkan i övrigt revs. Kyrkan har dopfont från 1100-talet från den så kallade Skalunda-skolan. Reliefprydda gravhällar från 1500- och 1600-talet har murats in i väggarna. Den främre ljuskronan av böhmisk kristall anses vara ett krigsbyte från 30-åriga kriget. I kyrkans ägo finns också ett medeltida ciborium, det vill säga ett kärl för invigt nattvardsbröd, samt ett antal äldre textilier.

Skallmeja kyrka

Öppen dagligen
27 JUNI-7 AUGUSTI
10.00-18.00.

Skallmeja kyrka, från 1870-talet, är byggd i nyklassisk stil med ett stort, ljust och luftigt kyrkorum. Från den tidigare kyrkan, som låg på samma plats, kommer den medeltida dopfonten. Altartavlan med sin skulpterade golgatagrupp gjordes vid 1700-talets början. Från ett medeltida altarskåp har åtta helgonbilder bevarats och kyrkan har också ett förnämligt triumfkrucifix från 1300-talet.

Skara domkyrka

Öppen dagligen
JUNI-AUGUSTI 09.00-20.00
SEPTEMBER-MAJ 09.00-18.00

Sveriges äldsta domkyrka finns i Skara. Den har anor från 1100-talet. Den nuvarande högotiska stilen stammar dock från 1300-talet. Kyrkan, som är helgad åt Sankta Maria, har bland annat en medeltida krypta som begravdes i stenmassor på 1200-talet men hittades igen 1949. Till kyrkans skatter hör bland annat Adalvardskalken och Soops kalk med tillhörande paten. Värda att nämna är också Bo Beskows glasmosaikfönster med motiv ur Bibelns berättelser.

Händene kyrka

Öppen dagligen
27 JUNI-7 AUGUSTI
10.00-18.00.

Bara fem kilometer från Skara ligger Händene, som enligt en gammal skrift ”går in på dörrarna av Skara stad”. Kyrkan har romanskt ursprung men har byggts om flera gånger genom århundradena. Från medeltiden har kyrkan kvar dopfunten och ett medeltida altarskåp med madonnan och barnet. Altartavlan föreställer Emmausvandringen och målades av A.G. Lundblad 1914 i samband med att kyrkan genomgick en större restaurering.

Norra Vings kyrka

Öppen dagligen
27 JUNI-21 AUGUSTI
9.00-16.00.

Norra Vings kyrka byggdes på medeltiden men endast delar av väggarna finns kvar från den ursprungliga kyrkan. På 1700-talet hade den blivit för trång och byggdes ut. 1834-35 genomfördes nästa stora ombyggnad och kyrkan fick sitt nuvarande utseende. Bland inventarierna återfinns träskulpturer från 1600-talet, altartavlan av Axel Jungstedt (1891) och ett krucifix från Maria Kafles kista. Kyrkan har också en ovanlig predikstol i rokokostil. På 2000-talet fick kyrkan sitt fristående altare och ljusa färgsättning.

Skärvs kyrka

Öppen dagligen
27 JUNI-21 AUGUSTI
9.00-16.00.

I slutet av 1700-talet byggdes Skärvs kyrka i gustaviansk stil sedan en medeltida föregångare förfallit och fått rivats. Kyrkan ligger vackert vid Bysjön. Fram till 1860 hade kyrkan två altartavlor som sedan ersattes av ett enkelt träkors - de tidigare altartavlorna pryder istället varsin långvägg i kyrkan. 1914 fick kyrkan en ny altartavla, målad av Louise Geijerstam. På kyrkogården ligger författarinnan Sophie von Knorring begravd.

Varnhems klosterkyrka

Öppen APRIL-MAJ 11.00-16.00
JUNI-AUGUSTI 10.00-17.00
(MIDSOMMARAFTON STÄNGT)
SEPTEMBER LÖRDAGAR OCH
SÖNDAGAR 11.00-16.00
Fasta guidningar dagligen 27 JUNI-
14 AUGUSTI 12.00 OCH 14.00.

På 1150-talet påbörjade abboten Henrik och cistercienserbröderna byggandet av Varnhems klosterkyrka i romansk stil. Kyrkan har romansk-gotisk prägel. Den praktfulla barockinredningen är resultatet av Magnus Gabriel De la Gardies stora restaurering på 1600-talet, då han även inrättade gravkor för sig och sin familj. Även Birger jarl är begravd i kyrkan, liksom enligt traditionen fyra medeltida kungar. Intill kyrkan finns klosterområdet och Varnhems klosterkafé.

Vinköls kyrka

Öppen dagligen
27 JUNI-7 AUGUSTI
10.00-18.00.

I engelsk katedralstil byggdes Vinköls kyrka på 1870-talet. Den är byggd med en korsform och har låga väggar och högt tak. De fem lansettfönstren i koret ger ett gotiskt anslag.

En större renovering gjordes på 1930-talet.

Lägg märke till den märkliga dopfunten. Den är tillverkad i Västergötland men troligen ett gotländskt arbete från 1200-talet, med musselformad överdel, cuppa, prydd med fyra människohuvuden.

Öglunda kyrka

Öppen dagligen
27 JUNI-31 AUGUSTI
10.00-18.00.

De äldsta delarna av Öglunda kyrka är från 1100-talet då kyrkan byggdes i romansk stil. 500 år senare gjordes en tillbyggnad och på 1880-talet byggdes ett långhus tvärsöver det gamla. Det innebar att kyrkorummet blev orienterat i nord-sydlig riktning och det tidigare koret blev istället ett dopkapell, under vilket en grav finns. Förmodligen rör det sig om en prästgrav från 1700-talet. 1800-talet präglar kyrkans inredning men dopfunten i ek och glasmålningarna i de södra korfönstren representerar 1900-talet.

I Skara pastorat finns även nedanstående kyrkor. De är inte öppna dagligen men planerar du ett besök, hör av dig i förväg!

Marums kyrka
Marums kyrka, från 1100-talets första hälft, är en av stiftets äldsta.
Kontakt:
Majvor Kämpe,
0511-37 50 98.

Norra Lundby kyrka
Kyrka med ursprung i romansk stil med flera ombyggnader.
Kontakt:
Göran Tysk,
0705-92 18 07.

Skånings-Åsaka kyrka
1870-talskyrka med tidstypisk stilblandning.
Kontakt:
Lena Rosenblad,
076-16 09 601.

Stenums kyrka
Tidstypisk 1800-talskyrka byggd i nyklassisk stil.
Kontakt:
Anna-Lena Boman,
0511-610 02.

Synnerby kyrka
Kyrka byggd i nygotisk stil vid början av 1900-talet.
Kontakt:
Hasse Olofsson,
0511-37 11 66.

Västra Gerums kyrka
Medeltidskyrka med karaktär från 1700-talet.
Kontakt:
Sören Eklund,
070-590 78 00.

Skara pastorat, Malmgatan 3A, 532 31 Skara.
Tfn: 0511-265 00. Epost: skara.pastorat@svenskakyrkan.se
Mer information om kyrkorna och om församlingarnas verksamhet hittar du på www.svenskakyrkan.se/skara

Svenska kyrkan
SKARA

Carita tar hand om kyrkans textilier

Carita Andersson ansvarar för att kyrkans textilier är hela och rena. Det blir många tvättar och mycket tid som läggs på att vårda och laga allt från prästkläder till nattvardsservetter.

- Vi har ju ett viktigt ansvar som kyrka. Vi ska lämna något efter oss och se till att det håller för generationer framöver, säger hon.

TEXT OCH FOTO: ANNA THEANDER

Carita som har en egen vävateljé och har ägnat många år åt vävning, broderi och annat handarbete vet vad hon talar om. Det kändes naturligt att det var hon som fick uppgiften att vara textilansvarig i Norra Lundby. Hon berättar att mycket behöver handtvättas, ofta plantvättas.

- Det är klart att prästernas vita kläder och dop- och nattvardsservetter tvättas i maskin. Det är ju mer förbrukningsvara. Men annat, som kalkkläden och altardukar, måste tvättas för hand. Det är ju fint handarbete som hållit genom generationer och som vi också ska lämna efter oss, menar hon.

Det är ju fint handarbete som hållit genom generationer och som vi också ska lämna efter oss.

Carita Andersson har alltid tyckt om textilier och ansvarar sedan länge för vården av de textila inventarierna i Norra Lundby.

Är något trasigt försöker Carita förstås att laga skavankerna. Men det kan vara klurigt att hitta material.

- Riktigt bra guld- och silvertråd är jättesvårt att få tag på numera. Jag brukar spara tråd från gamla lampskärmar. Svåra fläckar på sådant som ska handtvättas räds hon inte heller. - Då behöver man galltvål och riktigt, riktigt hett vatten. Får man det inte tillräckligt varmt i kranen får man koka upp det. Då brukar det gå bra. Och går inte vinfläckar på en altarduk bort helt och hållet går det bra att "måla över" med lite vit tavelkrita, tipsar hon.

Vill du också ha en uppgift i kyrkan?

I det här numret av "För livets skull" har du fått möta några av alla de människor som på olika sätt hjälper till i kyrkan. Det finns många fler - och det finns uppgifter som kanske skulle passa just dig. Du behövs! Är du intresserad av att veta mer om meningsfulla volontärsatser i kyrkan, hör av dig till din församling.

Vill du veta mer? Kontakta:

Skara: Åsa Wikman, tfn 0511-265 21

Ardala: Judith Fagrell, tfn 0511-265 61 eller
Ingela Tidqvist Karlén, tfn 0511-265 20

Valle: Ing-Marie Hedenfalk, tfn 0511-265 04

sommarens musik

SÖNDAG 22 MAJ 18.00 *Varnhems klosterkyrka*
Peoria Jazzband, Frösve Sångkör, Varnhems kyrkokör
m.fl.

SÖNDAG 29 MAJ 18.00 *Skånings-Åsaka kyrka*
Musikgudstjänst.

SÖNDAG 12 JUNI 18.00 *Varnhems klosterkyrka*
Svenska kammarkören.

TORSdag 16 JUNI 19.30 *Varnhems klosterkyrka*
Camerata InCantus, Västerås.

LÖRDAG 18 JUNI 18.00 *Skärvs kyrka*
Sommarmusik.

TORSdag 30 JUNI 19.30 *Varnhems klosterkyrka*
Jazzkonsert med Jormin/Bergström/Holmgren.

LÖRDAG 23 JULI 18.00 *Skärvs kyrka*
Sommarmusik.

ONSDAG 10 AUGUSTI 19.30 *Varnhems klosterkyrka*
Valle Baroque: Membra Jesu Nostri av D. Buxtehude
Göteborg Baroque. Entréavgift.

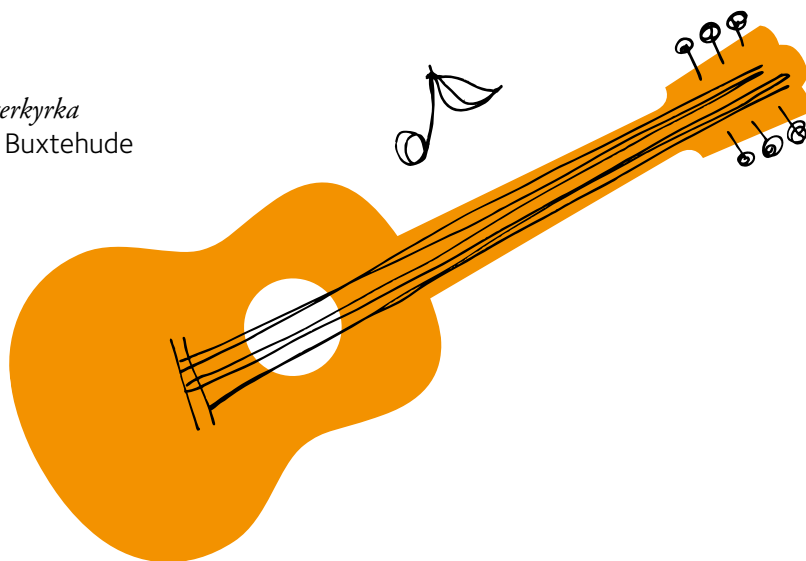
FREDAG 12 AUGUSTI 19.30 *Skara domkyrka*
Valle Baroque: Ensemble Villancico. Entréavgift.

SÖNDAG 14 AUGUSTI 18.00 *Varnhems klosterkyrka*
Valle Baroque: Requiem av W.A. Mozart.
Göteborg Baroque och deltagare i koristkursen.
Entréavgift.

TORSdag 18 AUGUSTI 19.30 *Varnhems klosterkyrka*
Folkmusikduon "232 strängar"
Emma Engström och Frida Höfling.

LÖRDAG 20 AUGUSTI 18.00 *Skärvs kyrka*
Sommarmusik.

TORSdag 1 SEPTEMBER 19.30 *Varnhems klosterkyrka*
Northern Lights - Haga motettkör.

Har du prövat att vandra i labyrinten?

Har du sett att det finns en labyrint mellan domkyrkan och djäknestatyn vid Krabbelund? Labyrinten invigdes vid 1000-årsjubileet i augusti 2014. Du kan se barnen springa i den, men lägger också märke till att några vandrar lugnt och stilla.

I denna labyrint kan man inte gå vilse, den leder hela tiden framåt, längre in tills du är i mitten. Att vandra stilla, vända och gå åt andra hållet, se att du är nästan framme men behöva gå några varv till lite längre ut först. Vandringens vindlingar gör något med dig och dina tankar.

Välkommen att pröva!

Besök domkyrkan

Skara domkyrka är öppen för besök, andakt och gudstjänst

- varje dag juni-augusti 09.00-20.00
- varje dag september-maj 09.00-18.00
- högmässa söndag/helgdag 11.00
- middagsbön/lunchmusik helgfri måndag-fredag 12.00
- veckomässa onsdag 08.00 och torsdag 18.30

Kyrkan är öppen längre vid kvällsgudstjänst eller konsert.

Sommartisdagar i domkyrkan

**7 JUNI – 16 AUGUSTI
18.30**

Musik

Meditationsvandring

Miniguidning

Välkommen!

Domkyrkans dag

LÖRDAG 3 SEPTEMBER MED START 9.45

med Tomas Sjödin

och sr Sofie, dominikansyster i Röggle kloster.

1517 | 500 ÅR AV 2017 | REFORMATION

Lär dig mer om reformationen

År 2017 är det 500 år sedan reformationen startade. Varnhems församling, i samarbete med bland andra Skara pastoratskår och Pilgrimscentrum Varnhem, inbjuder därför till en samtals- och föreläsningsserie om dessa frågor. Den inleds redan under våren 2016 och löper fram till jubileet 2017. Här är programpunkterna för den närmaste tiden:

26 MAJ 18.30 VARNHEMSGÅRDEN

Reformationsstart - vad gällde det?

19 JUNI I KLOSTERKYRKAN EFTER HÖGMÄSSAN 11.00

Vilka var reformatorerna?

10 JULI I KLOSTERKYRKAN EFTER HÖGMÄSSAN 11.00

Hur blev det sedan - om reformationens olika riktningar

28 AUGUSTI I KLOSTERKYRKAN EFTER HÖGMÄSSAN 11.00

Reformationen i Sverige

29 SEPTEMBER 18.30 VARNHEMSGÅRDEN

De svenska reformatorerna - vilka var de?

Välkommen till sommarkyrka i Eggby

5 OCH 7 JULI är det sommarkyrka i Eggby kyrka. Kvällen börjar med andakt i kyrkan **19.00**, därefter fika och programpunkter.

Fira midsommar i Axvall

Midsommarfirande i Axvall midsommarafton 10.00-12.00. Vi plockar blommor och binder stängen tills Axvalls folkdansgille kommer vid 10.30-tiden och dansar runt stängen och sedan får vi följa in i dansen. Fikaservering.

Reine ny präst i Axvall

Sedan mars är jag präst i Skara pastorat. 2011 prästvigdes jag i Skara domkyrka, och har tjänstgjort i bland annat Lidköping och Norra Billings utanför Skövde. Något jag drivs av är längtan dels att människor som redan finns i kyrkans gemenskap ska få växa i sin tro, dels att nya människor ska komma till tro på Jesus och bli frälsta. Ett av mina fritidsprojekt är att jag är huvudredaktör för Bibelguiden som ges ut av Bibeln idag. Avslutningsvis vill jag skicka med ett bibelord. Där är det Jesus Kristus som några årtionden efter att han har uppstått ifrån de döda säger till Johannes: "Var inte rädd. Jag är den förste och den siste och den som lever. Jag var död, och se, jag lever i evigheters evighet, och jag har nycklarna till döden och dödsriket." (Uppenbarelseboken 1:17-18)

REINE TOTH, PRÄST I AXVALLS FÖRSAMLING

Sommar i Varnhem 2016

Klosterkyrkan är öppen för besökare dagligen

APRIL OCH MAJ 11.00 – 16.00

JUNI, JULI OCH AUGUSTI 10.00 – 17.00

(midsommarafton 24 juni stängt, torsdagar i juli och augusti öppet till 19.00)

SEPTEMBER LÖRDAGAR OCH SÖNDAGAR 11.00 – 16.00

Uställningar i kyrkan:

15 MAJ-31 JULI

"Dolda rum - kyrkvindarnas hemligheter"

1 AUGUSTI-30 SEPTEMBER

"Förvandlingar" - Susanne Segerholm

Föreläsningar om kyrkan:

14 JULI 18.30 Altartavlan

21 JULI 18.30 Predikostolen

11 AUGUSTI 18.30 Gravar och gravkor

Klosterkaféet är öppet dagligen i **APRIL-MAJ 11.00-17.00**, **JUNI-AUGUSTI 10.00-18.00** (Midsommarafton stängt)

SEPTEMBER 11.00-17.00.

OKTOBER-NOVEMBER LÖRDAG-SÖNDAG 11.00-17.00

Festdag i S:ta Annagården

S:ta Annagårdens dag: 2016 är ett verkligt jubelår för Ardala församling. Det har gått tio år sedan församlingen bildades av sex tidigare församlingar, vilket har uppmärksamrats på olika sätt under året, exempelvis favoritpsalmsomröstning och kyrkrally under våren.

I augusti är det 30 år sedan första spadtaget togs till vårt älskade församlingshem S:ta Annagården. Detta måste såklart firas med fest!

S:ta Annagården byggdes som församlingshem med plats för församlingens barn- och ungdomsverksamhet och körer. Genom åren har församlingen utvecklats och S:ta Annagården vuxit. Idag är S:ta Annagården inte endast församlingshem utan även Ardala församlingens huvudkyrka. Här ryms hela livet – som det ska vara i en församling!

Söndagen den 28 augusti blir det därför S:ta Annagårdens dag. Dagen inleds med mässa kl. 11.00, upptakt för de nya konfirmanderna och utdelning av Bibel för barn till församlingens femåringar. Efter gudstjänsten är det extra festligt kyrkfika och möjlighet att ta del av S:ta Annagårdens historia och nutid. Kom och fira!

Sommarmusik i augusti

Under tre tisdagskvällar i augusti är det sommarmusik i Ardala församling. Njut av kyrkorummet, musiken, stillheten. Det finns också alltid en möjlighet att ge kollekt till församlingens särskilda missionsprojekt, ”Byutveckling och skolgång” i Egypten.

Från och med veckan efter midsommar håller flera kyrkor i församlingen öppet dagtid. Välkommen in för ett besök!
Se särskild information för datum och tider.

Dags för avslutning

SÖNDAG 29 MAJ 11.00
S:ta Annagården

Mässa och festlig terminsavslutning för församlingens alla barn- och ungdomsgrupper. Söndagsskola och kyrkfika!

Dags att tänka på sommarplantering

Kyrkogårdsförvaltningen erbjuder olika skötselalternativ.

Grundskötsel: Du planterar blommorna och vi sköter dem åt dig. Pris från 455 kronor (<0,5 kvm) beroende på planteringsytans storlek.

Grundskötsel inkl plantering: från 455 kronor + planta (t.ex tagetes, 19 kronor styck).

Nyheter för i år är nya sorter av sommarblommor, till exempel ampelskära, grå helgonört, nemesia, salvia, sommarljus och tvillingsporre.

För beställning och mer information, kontakta kyrkogårdsförvaltningen.

Vill du veta mer?

Har du frågor om plantering och gravskötsel, gravar och olika gravskick, gravstenar och om pastoratets kyrkogårdar - hör av dig till kyrkogårdsförvaltningen.

Du hittar också information på:
www.svenskakyrkan.se/skara

Expeditionen är öppen:

Måndag-fredag 8.00-12.00.

Tfn: 0511-265 40

Epost: skara.kgf@svenskakyrkan.se

Grå helgonört och nemesia är två av nyheterna du kan välja bland när du beställer sommarplantering till graven. Kontakta kyrkogårdsförvaltningen för mer information.

tankar om att göra skillnad

I Sverige utför ca 50% av befolkningen någon typ av ideellt arbete. I Svenska kyrkan och i Skara pastorat finns ett engagemang i samhället, en vilja att stå upp för varandra. Det ideella arbetet i våra församlingar utförs genom många olika volontärensatser. De anställda i vårt pastorat och våra församlingar skapar förutsättningar för det genom bland annat vägledning och engagemang som uppmuntrar till volontärarbete. Min bild av att vara en del i min församling är att jag ser ett engagemang på flera sätt som visar medmänsklighet i dess sanna betydelse.

Svenska kyrkan gör skillnad i vårt samhälle bland annat genom ett ökat socialt engagemang när övriga samhällets resurser inte förmår utföra sin uppgift eller brister i sitt ansvar att utföra det. Där finns kyrkan som möter upp genom sina medlemmar och volontärer - med ett stort engagemang för sina medmänniskors väl. De ideella insatserna i församlingen har inte bara betydelse genom samhällsengagemanget. De är också grundstenar i Svenska kyrkan och i det som din församling står för:

- Gudstjänsten som ger kraft att våga och orka följa Jesus och efterlikna honom och följa det kristna budskapet i ord och handling.
- Diakonin som betyder tjänst, det vill säga att omsätta tron till praktisk handling som innebär omsorg om varandra som medmänniskor. I vardagen sker det på flera sätt via mötesplatser, möjlighet till enskilda samtal och stöd som hjälp med en kasse mat de närmaste dagarna.
- Undervisning som skapar förutsättning för oss att växa och fördjupa vår tro.
- Mission som innebär - utöver kyrkans arbete i utlandet - att också här hemma skapa nyfikenhet och längtan att ta del av de möjligheter som finns att berikas genom den kristna tron.

Volontärerna i Svenska kyrkan är en förutsättning för att dessa ovanstående grundstenar ska kunna vara verklighet i vardagen. Ett ideellt arbete som bygger på övertygelsen om den sanna betydelsen av förlåtelse/nåden till varandra, kärleken om varandra. Det i sin tur skapar förutsättningar för fred/frid.

Vi är volontärer på olika sätt, genom att efterleva det kristna budskapet i handlingar. Vi kan bli ännu fler genom att skapa nyfikenhet, söka och finna att det kristna budskapet håller i praktiken!

Mats Erik Lundberg bor i Skara, arbetar som socialkonsulent, sjunger gärna i kör och är engagerad i församlingsrådet.

MATS ERIK LUNDBERG

kontakt

Svenska kyrkan i Skara

Malmgatan 3A, 532 31 Skara
skara.pastorat@svenskakyrkan.se

Expeditionen Kyrkans Hus

Besöksadress: Malmgatan 3B, Skara
Telefon: 0511-265 00
skara.pastorat@svenskakyrkan.se
Helgfri måndag-fredag kl. 10-12

Kyrkogårdsförvaltningen

Telefon 0511-265 40, Fax 0511-108 83
skara.kgf@svenskakyrkan.se
Postadress: Malmgatan 3A, 532 31 Skara

Kyrkogårdsförvaltningens expedition:

Marie kyrkogård, Axvallagatan,
532 37 Skara
Helgfri måndag-fredag kl. 8.00-12.00

Helgpräst

Du kan nå pastoratets helgpräst dagtid lördagar och söndagar på tfn 265 08. Vid storhelger når du helgpräst via tfn 265 00. Övriga tider hänvisas till jourhavande präst via 112. Mer information och telefonnummer till anställda hittar du på www.svenskakyrkan.se/skara

KYRKORNA BERÄTTAR

Pilgrimer är vi allihopa

Många miljoner människor gör varje år en pilgrimsresa. Skaraborg binds ihop såväl andligt som kulturhistoriskt med övriga Europa och med de pilgrimer som vandrade här för nästan 1000 år sedan.

Under medeltiden var Skara ett pilgrimsmål av rang. Hit vallfärdade människor för att se den tagg ur Kristi törnekrona som biskop Brynolf hade fått som gåva. Men naturligtvis var det mer än nyfikenhet och reslust som förmådde medeltidsmänniskan att ge sig ut som pilgrim. En viktig orsak var avlaten. Om avlat (indulgens) finns det många missförstånd, så låt oss reda ut begreppen.

Avlat innebär inte att man köper syndernas förlåtelse. För att förstå dess innebörd behöver man känna till den romersk-katolska kyrkans syn på botens sakrament. Enligt denna är syndens konsekvens dels skuld, dels straff. Straffen kan i sin tur vara eviga eller timliga. Syndernas förlåtelse förutsätter dels ånger, dels att man bekänner synden för en präst som sedan tillsäger förlåtelsen. Genom förlåtelsen avskrivs skulden samt det eviga straff som annars väntade. Kvar finns dock det timliga straffet, som leder till ett krav på botgöring. Det är här avlaten kommer in – den kunde nämligen befria människan från timliga straff. Genom avlaten ersattes dessa med exempelvis en fromhetsövning. En sådan kunde vara att besöka en helig plats där kyrkan hade utfärdat en viss mängd avlat för den platsen. I det sista avlatsbrevet som utfärdades i Skara stift, från 1528, beviljas den som besöker Utby kyrka och där ber Ave Maria och Herrens bön 40 dagars avlat.

Under de senaste decennierna har pilgrimsvandrandet fått en renässans i Sverige och i Svenska kyrkan. Denna nya form är inte så mycket förknippat med de traditionella tankegångarna, utan fokuserar mer på stillhet, meditation, att vara i kontakt med sig själv och omgivningen. Här talar man ofta om

Sankt Olofskorset på stolparna som leder pilgrimen rätt knyter ihop Skaraborgs leder med pilgrimsmålet Nidaros, nuvarande Trondheim.

pilgrimens sju nyckelord: Långsamhet, Frihet, Enkelhet, Bekymmerslöshet, Tystnad, Delande och Andlighet. Tack vare denna rörelse har idag pilgrimsleder gjorts i ordning som binder samman Sverige med inte bara Norden utan hela Europa.

Alldeles oavsett hur man tänker kring motiven att pilgrimsvandra är alla människor pilgrimer i en mening – oavsett om man vandrar aktivt eller inte. Detta är i alla fall kyrkans utgångspunkt. Alla gör en (livs)resa och alla har ett mål – kyrkans uppgift är att tydliggöra målet och att visa vägen. Kyrkorna, allt församlingen är och gör, finns av denna orsak; de är ett slags vägvisare. Med den heliga Birgitta kan man be: *Visa mig, Herre, din väg, och gör mig villig att gå den.*

MARKUS HAGBERG

Pilgrimscentrum i Varnhem

Pilgrimscentrum har öppet

SÖNDAG-TORSDAG 4 JULI-7 AUGUSTI 10.00-17.00

Mer information om vad som händer i sommar finns i pilgrimsfoldern "Välkommen till Varnhem" som finns att hämta i Varnhem och i pastoratets kyrkor.